

УДК 346.91

[https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-4\(9\)-1125-1136](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-4(9)-1125-1136)

Фастовець Наталія Валеріївна кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри приватного та публічного права, Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ, +380(96)7302785, <https://orcid.org/0000-0001-8619-8975>.

Коваль Ольга Миколаївна кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри приватного та публічного права, Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ, +380(63)7071797, <https://orcid.org/0000-0003-1509-7258>

Букорос Тетяна Олександрівна кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри приватного та публічного права, Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ, +380(96)7302785, <https://orcid.org/0000-0002-4059-2632>

Кипич Інга Валеріївна кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри приватного та публічного права, Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ, +380(63)3841989, <https://orcid.org/0000-0001-8619-8975>

ІДЕОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ: ВІД ЗАСНУВАННЯ ДО СУЧАСНИХ КОМУНІКАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ

Анотація. У статті проаналізовано ідеологічні засади функціонування Європейського Союзу через призму комунікації як механізму федералістського управління. Визначено, що ефективна комунікація є важливим інструментом взаємодії між державами-членами, інституціями ЄС та громадянами, що сприяє зміцненню єдності Союзу, підвищенню прозорості ухвалення рішень та забезпеченню стійкості інтеграційного процесу. Розглянуто ключові теоретичні підходи до інтеграції, зокрема федералізм, неофункціоналізм та концепцію наднаціонального управління, що визначили сучасні механізми комунікаційної політики ЄС.

Досліджено основні виклики комунікаційних процесів у межах ЄС, зокрема політичну різноманітність держав-членів, відмінності в соціально-економічних моделях та вплив глобальних кризових явищ, таких як Brexit, пандемія COVID-19 і війна в Україні. Виокремлено стратегічні напрями розвитку комунікаційної політики ЄС, включаючи внутрішньоінституційну

комунікацію, взаємодію з національними урядами, громадську дипломатію та зовнішні інформаційні ініціативи.

Оцінено ефективність існуючих механізмів комунікації, спрямованих на підтримку єдності ЄС, протидію дезінформації та посилення цифровізації інформаційного простору. Визначено перспективи вдосконалення комунікаційної політики, що передбачають адаптацію до цифрових технологій, зміцнення співпраці з міжнародними партнерами та інтеграцію принципів сталого розвитку у комунікаційні стратегії ЄС.

Ключові слова: Європейський Союз, комунікаційна політика, федералізм, неофункціоналізм, наднаціональне управління, стратегічні комунікації, європейська інтеграція.

Fastovets Nataliia Valeriivna PhD in State Administration, Associate Professor, Associate Professor of Department of Private and Public Law, Kyiv National University of Technology and Design, Kyiv, <https://orcid.org/0000-0001-8619-8975>.

Koval Olha Mykolaivna PhD in Law, Associate Professor, Associate Professor of Department of Private and Public Law, Kyiv National University of Technology and Design, Kyiv, +380(63) 7071797, <https://orcid.org/0000-0003-1509-7258>

Bukoros Tetiana Oleksandrivna PhD in Political Sciences, Associate Professor, Associate Professor of Department of Private and Public Law, Kyiv National University of Technology and Design, Kyiv, +380(96) 7302785, <https://orcid.org/0000-0002-4059-2632>

Kypysh Inha Valeriivna PhD in Law, Associate Professor, Associate Professor of Department of Private and Public Law, Kyiv National University of Technology and Design, Kyiv, +380(63) 3841989, <https://orcid.org/0000-0001-8619-8975>

IDEOLOGICAL FOUNDATIONS OF THE EUROPEAN UNION: FROM ITS FOUNDING TO MODERN COMMUNICATION CHALLENGES

Abstract. The article analyzes the ideological foundations of the functioning of the European Union (EU) through the lens of communication as a mechanism of federalist governance. It is established that effective communication is a crucial instrument of interaction between member states, EU institutions, and citizens, contributing to the consolidation of the Union's unity, enhancing decision-making transparency, and ensuring the stability of the integration process. Key theoretical

approaches to integration are examined, including federalism, neofunctionalism, and the concept of supranational governance, which have shaped the modern mechanisms of the EU's communication policy.

The study explores the main challenges facing communication processes within the EU, particularly the political diversity of member states, differences in socio-economic models, and the impact of global crises such as Brexit, the COVID-19 pandemic, and the war in Ukraine. Strategic directions for the development of the EU's communication policy are identified, including intra-institutional communication, interaction with national governments, public diplomacy, and external information initiatives.

The effectiveness of existing communication mechanisms aimed at maintaining EU unity, countering disinformation, and advancing the digitalization of the information space is assessed. Prospects for improving communication policy are outlined, emphasizing adaptation to digital technologies, strengthening cooperation with international partners, and integrating sustainable development principles into the EU's communication strategies.

Keywords: European Union, communication policy, federalism, neofunctionalism, supranational governance, strategic communications, European integration.

Постановка проблеми. Європейський Союз (ЄС) від початку формувався як унікальна політико-економічна система, що ґрунтувалася на принципах міждержавної кооперації, солідарності та спільного ухвалення рішень. Фундаментом його інтеграційних процесів стали ідеологічні концепції федералізму, неофункціоналізму та наднаціонального управління, що виникли в контексті післявоєнного європейського порядку. Водночас історична динаміка ЄС демонструє, що ці концепції зазнали суттєвої еволюції під впливом глобальних і внутрішніх викликів, трансформації політичного ландшафту країн-членів та змін у структурі міжнародних відносин.

Одним із ключових аспектів європейської інтеграції є комунікація, яка виступає механізмом взаємодії між державами-членами, інституціями ЄС та громадянами. Політичний процес у межах ЄС базується на принципах консенсусу, багаторівневого управління та політичного діалогу, що забезпечують функціонування федералістської моделі інтеграції. Однак, у сучасних умовах система комунікації ЄС стикається із суттєвими викликами.

Політична різноманітність держав-членів, відмінності в їхніх соціально-економічних моделях, неоднаковий рівень готовності до подальшої інтеграції та розходження у стратегічних інтересах ускладнюють процес ухвалення рішень у межах ЄС. Крім того, такі кризові явища, як Brexit, міграційна криза, економічна нестабільність, а також вторгнення російських військ в Україну, загострюють питання довіри між національними урядами, що безпосередньо впливає на ефективність інституційної комунікації та функціонування загальноєвропейських механізмів прийняття рішень.

У цьому контексті дослідження ідеологічних основ ЄС через призму комунікації як інструменту федералістського управління є особливо актуальним. Виникає необхідність аналізу здатності існуючих механізмів комунікації підтримувати єдність ЄС, баланс між національним суверенітетом та наднаціональним управлінням, а також забезпечувати ефективний політичний діалог у межах федералістської моделі ЄС.

Метою даного дослідження є аналіз ідеологічних засад ЄС через призму комунікації як механізму федералістського управління. Стаття спрямована на розкриття взаємозв'язку між ідеологічними основами інтеграції та інституційними комунікаційними процесами, що забезпечують функціонування ЄС.

Аналіз останніх досліджень. Проблематика комунікаційних стратегій ЄС є предметом значної уваги науковців та експертів у сфері політичної комунікації, міжнародних відносин, інформаційної безпеки та європейських інтеграційних процесів. Вагомий внесок у дослідження цих питань зробили такі науковці, як Ф. Барановський, Н. Піпченко, В. Резнік, О. Савельєва, І. Якименко, Л. Петрашко, А. Осередчук, М. Галабурда, О. Шаповалов, О. Ничик, В. Сіденко, Є. Костюченко та Т. Олексенко.

Виклад основного матеріалу. Формування ЄС ґрунтується на багатовекторних ідеологічних концепціях, серед яких ключове місце займають федералізм, неофункціоналізм та концепція наднаціонального управління. Ці теорії не лише визначили загальний вектор інтеграційних процесів, а й обумовили сучасну політичну динаміку ЄС.

Федералізм як політична модель, яка лежить в основі європейської інтеграції, є однією з найдавніших концепцій, що використано для формування механізму побудови системи функціонування ЄС через делегування частини суверенітету держав-членів наднаціональним інституціям, розподіл владних повноважень між різними рівнями управління та впровадження спільних норм і політик. Ідеї федералізму стали фундаментом для формування інституційної структури ЄС, що включає такі наднаціональні органи, як Європейська комісія, Європейський парламент і Суд ЄС, які забезпечують координацію політичних і економічних процесів, узгодженість рішень між державами-членами та стабільність інтеграційного проекту.

Федералістські ідеї набули особливого значення після Другої світової війни, коли інтеграційні процеси почали розглядатися як інструмент забезпечення стабільності та запобігання міждержавним конфліктам. Вже в 1951 році створення Європейського об'єднання вугілля та сталі (ЄОВС) стало першим практичним кроком до реалізації федералістської ідеї. Ця структура заклала основу для подальшого об'єднання, яке у 1957 році отримало оформлення у вигляді Європейського економічного співтовариства (ЄЕС), що закріпило прагнення до економічної координації між країнами-членами.

Ідеологічна концепція федералізму в європейському контексті передбачала не лише співпрацю між національними державами, а й поступову

передачу владних повноважень наднаціональним інституціям. Це стало можливим після Маастрихтського договору 1992 року, що започаткував ЄС у його сучасному вигляді та закріпив ідею європейського громадянства.

Ідеологічна концепція неофункціоналізму, яка полягала у поступовості інтеграції через економічну взаємодію, що має відбуватися шляхом поступового розширення співпраці між державами у визначених секторах економіки. Головним механізмом цього процесу є ефект переливу (*spillover effect*) – явище, коли інтеграція в одній сфері створює необхідність у подальшому співробітництві в суміжних галузях. Неофункціоналісти вважали, що економічна взаємодія між державами створює умови для політичної інтеграції, оскільки спільні економічні інтереси сприяють узгодженню політичних рішень. Наприклад, створення єдиного ринку ЄС у 1980-х роках вимагало подальшого розвитку спільної соціальної політики, що зрештою призвело до запровадження єдиної валюти – євро.

Окрім федералізму та неофункціоналізму, важливим компонентом європейської інтеграції стала ідея наднаціонального управління, яка передбачала необхідність делегування частини суверенних повноважень держав-членів наднаціональним інституціям для ефективного ухвалення спільних рішень. На основі цієї ідеї сформувалася концепція наднаціонального управління, що була реалізована через функціонування загальноєвропейських інституцій, таких як Європейська комісія, Європейський парламент та Суд ЄС, які ухвалюють рішення, обов'язкові для всіх країн-членів.

Запровадження механізмів наднаціонального управління дозволило ЄС стати не просто міжнародною організацією, а унікальним політичним утворенням, яке поєднує риси як міжурядової співпраці, так і федеративного устрою. Проте, попри формальне закріплення наднаціональних механізмів, у багатьох країнах-членах спостерігається напруженість між прагненням зберегти національний суверенітет та необхідністю дотримання спільних європейських норм і регуляцій. Різні країни-члени мають відмінне бачення майбутнього ЄС, що визначає необхідність подальших досліджень і вдосконалення існуючих інтеграційних механізмів за допомогою різних інструментів, включаючи ключовий – комунікацію.

У процесі європейської інтеграції комунікація відіграє ключову роль як інструмент взаємодії між державами-членами, європейськими інституціями та громадянами. Ефективна комунікація сприяє зміцненню взаєморозуміння, довіри та співпраці, що є фундаментом для успішного функціонування ЄС.

Міждержавна комунікація забезпечує координацію політик та узгодження спільних дій у різних сферах, таких як економіка, безпека та соціальна політика. Відкритий діалог між державами-членами дозволяє враховувати національні інтереси та знаходити компроміси, необхідні для досягнення спільних цілей. Це підвищує ефективність прийняття рішень та сприяє стабільності в регіоні.

Комунікація між європейськими інституціями є важливим елементом інтеграційного процесу. Співпраця між Європейською комісією, Європейським парламентом та іншими органами ЄС базується на постійному обміні інформацією та спільному обговоренні актуальних питань. Це забезпечує узгодженість політик та їх ефективну реалізацію на всіх рівнях управління.

Взаємодія з громадянами є невід'ємною складовою європейської інтеграції. Залучення громадянського суспільства до процесів прийняття рішень сприяє легітимності та прозорості дій європейських інституцій. Активні контакти на рівні пересічних громадян та інститутів громадянського суспільства можуть стати каталізатором інтеграційних процесів, оскільки сприяють формуванню спільної європейської ідентичності та підтримці європейських цінностей. [1]

Комунікаційна політика ЄС спрямована на інформування громадськості про переваги та виклики інтеграції, а також на забезпечення прозорості діяльності європейських інституцій. Реалізація стратегічних комунікаційних програм дозволяє підвищити обізнаність громадян щодо європейських ініціатив та залучити їх до активної участі в інтеграційних процесах.

Необхідно зазначити, що комунікаційні процеси в межах ЄС стикаються з низкою викликів, зумовлених політичною різноманітністю держав-членів, відмінностями у соціально-економічних моделях та глобальними кризовими явищами. Ці фактори ускладнюють ефективну взаємодію між інституціями ЄС, національними урядами та громадянами.

ЄС об'єднує країни з різними політичними системами, історичними традиціями та рівнями демократичного розвитку. Ця політична різноманітність призводить до плюралізму підходів у формуванні та реалізації спільних політик, що ускладнює досягнення консенсусу та ефективну комунікацію між державами-членами. Наприклад, під час міграційної кризи 2015 року спостерігалися розбіжності в позиціях країн щодо прийому біженців, що негативно вплинуло на єдність ЄС. [2]

Крім того, країни-члени ЄС мають різні соціально-економічні моделі, що відображаються у рівнях економічного розвитку, соціального захисту та ринку праці. [3]

Глобальні кризи, такі як фінансова криза 2008 року, пандемія COVID-19 та війна в Україні, також значно впливають на комунікаційні процеси в ЄС.

З метою збереження єдності ЄС як наднаціональне утворення значну увагу приділяє розробці та реалізації ефективних комунікаційних стратегій, які спрямовані на забезпечення прозорості ухвалення рішень, зміцнення єдності ЄС та підтримку зв'язків із громадянами та міжнародними партнерами. У цьому контексті ключовими завданнями є координація внутрішньо-інституційної взаємодії, адаптація комунікаційної політики до соціально-політичних змін, а також впровадження цифрових технологій для покращення доступності інформації. [4]

Організаційні засади комунікаційної політики ЄС ґрунтуються на розподілі відповідальності між ключовими інституціями, що здійснюють інформаційну взаємодію. Європейська комісія, Європейський парламент та Рада ЄС мають окремі комунікаційні підрозділи, які займаються розповсюдженням інформації про політики ЄС, роз'ясненням його діяльності та забезпеченням громадської підтримки інтеграційних процесів. Важливе значення має також фінансова підтримка комунікаційних заходів через бюджетні програми, такі як Europe Direct і Creative Europe, що сприяють розширенню доступу громадськості до офіційної інформації. [5]

Комунікаційні стратегії ЄС можна класифікувати за кількома напрямками.

По-перше, внутрішньоінституційна комунікація охоплює механізми координації між європейськими органами влади, зокрема між Європейською комісією, Європейським парламентом і Радою ЄС. Це включає використання єдиних цифрових платформ для обміну інформацією, узгодження політичних пріоритетів та реагування на кризові ситуації. Важливу роль у цьому процесі відіграє міжінституційний діалог, що забезпечує узгодженість рішень та єдність у зовнішніх комунікаціях. [6]

По-друге, внутрішньодержавні комунікаційні стратегії спрямовані на взаємодію між європейськими інституціями та національними урядами держав-членів. Основними інструментами тут виступають національні контактні центри (наприклад Europe Direct), що поширюють інформацію про діяльність ЄС, організація регулярних консультацій з урядами країн-членів та реалізація спільних інформаційних кампаній щодо ключових європейських ініціатив.

Такі заходи сприяють адаптації європейської політики до особливостей національного контексту та підвищують рівень громадської підтримки євроінтеграційних процесів [7].

По-третє, громадські комунікаційні стратегії орієнтовані на інформування населення ЄС про діяльність його інституцій та залучення громадян до процесів ухвалення рішень. У цьому контексті важливе місце займають програми публічної дипломатії, спрямовані на популяризацію європейських цінностей та роз'яснення переваг членства в ЄС. Наприклад, програми медійної грамотності, такі як EU vs Disinfo, працюють над підвищенням стійкості суспільства до дезінформації, а використання соціальних мереж дозволяє розширити комунікаційні можливості між інституціями ЄС та громадськістю [8].

Окремим напрямом є зовнішні комунікаційні стратегії, які спрямовані на підтримку іміджу ЄС на міжнародному рівні є співпраця з міжнародними організаціями, дипломатичні місії ЄС та інформаційні кампанії, що сприяють поширенню інформації про економічну, політичну та соціальну політику ЄС за його межами.

Зокрема, дипломатичні представництва ЄС у країнах-партнерах відіграють важливу роль у формуванні сприйняття ЄС як надійного міжнародного актора [9].

Аналіз ефективності комунікаційних стратегій ЄС дозволяє виділити як позитивні аспекти, так і виклики, що залишаються актуальними.

Зокрема, успішними аспектами є прозорість ухвалення рішень, розширення доступу до офіційної інформації та активне залучення громадськості через цифрові технології.

Водночас серед ключових проблем комунікаційної політики можна виділити політичну різноманітність країн-членів, що ускладнює узгодження єдиного підходу, дезінформаційні кампанії, що вимагають активнішої протидії, та адміністративну складність комунікаційних процесів, що може сповільнювати реакцію на кризові ситуації [2].

Таким чином, комунікаційні стратегії ЄС є багаторівневими та охоплюють взаємодію на рівні європейських інституцій, держав-членів, громадськості та міжнародних партнерів. Вони відіграють ключову роль у підтримці єдності ЄС, зміцненні демократичної легітимності європейських інституцій та популяризації європейських цінностей у глобальному вимірі. Водночас з огляду на сучасні виклики ЄС має продовжувати адаптацію своїх комунікаційних стратегій, зокрема через розширення цифрових платформ, посилення боротьби з дезінформацією та вдосконалення механізмів внутрішньої координації.

Комунікаційні стратегії ЄС відіграють ключову роль у підтримці політичної стабільності, забезпеченні прозорості ухвалення рішень та подальшій інтеграції держав-членів. В умовах глобальних викликів, що охоплюють економічні, безпекові та соціальні аспекти, ефективна комунікація між європейськими інституціями, національними урядами та громадськістю є одним із головних інструментів зміцнення згуртованості ЄС. З огляду на сучасні тенденції розвитку інформаційних технологій та трансформацію комунікаційного простору, виникає необхідність адаптації існуючих стратегій до цифрової епохи, розширення співпраці з країнами-партнерами, модернізації механізмів боротьби з дезінформацією та забезпечення сталого розвитку через ефективну комунікацію. [4] Одним із ключових напрямів вдосконалення комунікаційної політики ЄС є адаптація до цифрових технологій. Реалізація ініціативи «Єдиний цифровий ринок» спрямована на гармонізацію законодавств держав-членів у сфері цифрової економіки, зокрема врегулювання питань авторського права, сприяння розвитку електронної комерції та посилення конкуренції серед європейських технологічних компаній. Використання цифрових інструментів дозволяє забезпечити швидкий доступ громадян до офіційної інформації, спростити механізми участі громадськості у процесах ухвалення рішень, а також сприяти підвищенню рівня цифрової грамотності населення [10].

Важливим компонентом комунікаційної політики ЄС є інтеграція принципів сталого розвитку. Зокрема, впровадження стратегій, спрямованих на поширення екологічних стандартів та інформування населення про

переваги «зеленої економіки», є невід'ємною частиною європейського курсу на сталий розвиток. В умовах глобального потепління та екологічних криз особливого значення набувають інформаційні кампанії щодо адаптації економіки до змін клімату, скорочення викидів парникових газів та розвитку відновлюваних джерел енергії. Офіційні документи ЄС наголошують на необхідності посилення міжнародної співпраці у сфері екологічної дипломатії, що включає залучення третіх країн до спільних проєктів, спрямованих на зменшення негативного впливу на довкілля [11].

Розширення комунікаційної взаємодії з країнами-сусідами та міжнародними партнерами є ще одним важливим напрямом модернізації комунікаційної стратегії ЄС. Політика сусідства передбачає активну співпрацю з країнами, що розташовані на східних та південних кордонах ЄС, з метою сприяння політичним та економічним реформам, поглиблення економічної інтеграції та підвищення соціальної стабільності у регіоні. Стратегія «Східного партнерства», яка охоплює співпрацю з Україною, Грузією, Молдовою, Вірменією, Азербайджаном та Білоруссю, є одним із ключових механізмів, спрямованих на залучення країн регіону до європейського економічного простору та адаптацію їхніх внутрішніх політик до стандартів ЄС [12].

Окрему увагу ЄС приділяє питанням зміцнення інформаційної безпеки та боротьби з дезінформацією. Досвід останніх років засвідчує активне використання інформаційних технологій для маніпулювання громадською думкою, поширення фейкових новин та впливу на демократичні процеси. У відповідь на ці виклики в ЄС розроблено комплекс заходів, спрямованих на посилення стійкості суспільства до дезінформаційних кампаній. Зокрема, ініціатива EU vs Disinfo є одним із основних інструментів боротьби з фейковими новинами, що реалізується під егідою Європейської служби зовнішніх дій. Діяльність цієї ініціативи охоплює моніторинг інформаційного простору, аналіз пропагандистських наративів та розробку освітніх програм, спрямованих на підвищення рівня медійної грамотності серед громадян ЄС [13].

Інтеграція України в європейський простір є одним із стратегічних пріоритетів ЄС у сфері зовнішніх комунікацій. Надання Україні статусу країни-кандидата на вступ до ЄС у 2022 році зумовило активізацію двосторонньої взаємодії, що включає як фінансову та економічну допомогу, так і посилення інформаційної підтримки процесів європейської інтеграції. Одним із ключових завдань у цьому контексті є формування комунікаційних стратегій, спрямованих на підвищення обізнаності українських громадян про механізми функціонування європейських інституцій, адаптацію законодавства до норм ЄС та переваги майбутнього членства.

Таким чином, подальший розвиток комунікаційних стратегій ЄС має бути спрямований на адаптацію до цифрових технологій, розширення інформаційної співпраці з сусідніми країнами, модернізацію підходів до протидії дезінформації та підтримку сталого розвитку через ефективну комунікацію.

Впровадження цих ініціатив сприятиме зміцненню стабільності в межах ЄС, покращенню комунікаційної взаємодії між державами-членами та громадянами, а також підвищенню ефективності зовнішньої політики ЄС у глобальному контексті.

Висновки. Дослідження ідеологічних засад ЄС через призму комунікації як механізму федералістського управління дозволило виявити ключові аспекти взаємодії між державами-членами, європейськими інституціями та громадянами. Встановлено, що комунікація є не лише технічним засобом обміну інформацією, а й важливим політичним інструментом, який забезпечує єдність ЄС, зміцнює демократичну легітимність його інституцій та сприяє подальшій інтеграції.

Аналіз основних ідеологічних концепцій, що формували інтеграційний процес у ЄС, зокрема федералізму, неофункціоналізму та наднаціонального управління, засвідчив їхню взаємозалежність та трансформацію під впливом політичних, економічних і соціальних факторів. З'ясовано, що ідея федералізму сприяла формуванню наднаціональних механізмів ухвалення рішень, неофункціоналізм забезпечив поступову інтеграцію через економічну взаємодію, а наднаціональне управління стало ключовою моделлю функціонування ЄС.

З'ясовано, що ефективність функціонування ЄС значною мірою залежить від здатності інституцій налагоджувати комунікацію як між державами-членами, так і з громадянами. Виявлено основні проблеми комунікаційних процесів, що зумовлені політичною різноманітністю країн-членів, їхніми відмінностями в соціально-економічних моделях, а також глобальними кризовими явищами. Зокрема, Brexit, пандемія COVID-19, міграційні виклики та війна в Україні загострили питання координації політики ЄС та довіри між його членами.

Аналіз комунікаційних стратегій ЄС дозволив встановити їх багаторівневу структуру, що включає внутрішньоінституційну комунікацію, взаємодію з національними урядами, зв'язки з громадськістю та зовнішні інформаційні ініціативи. Визначено, що сучасні стратегії ЄС спрямовані на підвищення прозорості ухвалення рішень, боротьбу з дезінформацією, цифровізацію комунікацій та зміцнення міжнародного іміджу ЄС. Водночас, попри численні досягнення, залишаються виклики, пов'язані з політичною фрагментацією, протидією інформаційним загрозам та забезпеченням ефективного зворотного зв'язку між європейськими інституціями та громадянами.

Перспективи подальших досліджень у цій сфері пов'язані з розробкою нових підходів до комунікаційної політики ЄС в умовах цифрової трансформації, зростання інформаційних загроз та посилення зовнішньополітичної активності ЄС. Удосконалення механізмів комунікації сприятиме підвищенню ефективності європейської інтеграції, зміцненню довіри між державами-членами та забезпеченню стійкості ЄС перед сучасними викликами.

Література:

1. Барновський Ф. Вплив громадянського суспільства на процес європейської та євроатлантичної інтеграції: український контекст. Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2018. URL: https://ipind.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/baranovskyi_vplyv.pdf
2. Сіденко В.Р. Кризові процеси у розвитку інтеграції в ЄС: витоки та перспективи. Економіка і прогнозування, 2017. URL: https://eip.org.ua/docs/EP_17_1_07_uk.pdf
3. Осередчук А.М. Глобалізаційні процеси і участь у них ЄС. Економіка та суспільство, 2021. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/2378/2299/>
4. Піпченко Н. Європейські комунікації. Навчальний посібник, 2020. URL: https://www.iir.edu.ua/sites/default/files/2023-03/Pipchenko_N_pidruchnyk_WEB.pdf
5. EEAS (European External Action Service). Стратегічні комунікації та публічна дипломатія ЄС, 2023. URL: <https://www.eeas.europa.eu>
6. Європейська комісія. Програма боротьби з дезінформацією EU vs Disinfo. URL: <https://euvsdisinfo.eu>
7. Європейський парламент. Законодавчі ініціативи та комунікаційна політика. URL: <https://www.europarl.europa.eu>
8. Осередчук А.М. Глобалізаційні процеси і участь у них ЄС. Економіка та суспільство, 2021. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2378>
9. Європейська служба зовнішніх дій. Дипломатична діяльність ЄС. URL: <https://www.eeas.europa.eu>
10. Європейська комісія. Єдиний цифровий ринок: перспективи розвитку. URL: <https://ec.europa.eu/digital-strategy>
11. Якименко І.Л., Петрашко Л.П. Стратегія сталого розвитку: Європейські горизонти. Підручник, 2022. URL: <https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/project-result-content>
12. Європейська політика сусідства. Офіційний сайт ЄС. URL: <https://www.eeas.europa.eu>
13. EU vs Disinfo. Програма боротьби з дезінформацією ЄС. URL: <https://euvsdisinfo.eu>

References:

1. Baranovskyi, F. (2018). Vplyv hromadianskoho suspilstva na protses yevropeiskoi ta yevroatlantychnoi intehtsatsii: ukrainskyi kontekst *Naukovi zapysky Instytutu politychnykh i etnonatsionalnykh doslidzhen im. I.F. Kurasa NAN Ukrainy* [Scientific Notes of the Institute of Political and Ethnonational Studies named after I.F. Kuras of the National Academy of Sciences of Ukraine]. URL: https://ipind.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/baranovskyi_vplyv.pdf.
2. Sidenko, V. R. (2017). Kryzovi protsesy u rozvytku intehtsatsii v YeS: vytoky ta perspektyvy [Crisis processes in the development of EU integration: origins and prospects]. *Ekonomika i prohnouzuвання* [Economy and Forecasting]. URL: https://eip.org.ua/docs/EP_17_1_07_uk.pdf.
3. Oseredchuk, A. M. (2021). Hlobalizatsiini protsesy i uchast u nykh YeS [Globalization processes and the participation of the EU]. *Ekonomika ta suspilstvo* [Economy and Society]. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/2378/2299/>.
4. Pipchenko, N. (2020). Yevropeiski komunikatsii [European Communications]. *Navchalnyi posibnyk* [Textbook]. URL: https://www.iir.edu.ua/sites/default/files/202303/Pipchenko_N_pidruchnyk_WEB.pdf.
5. EEAS (European External Action Service). (2023). Stratehichni komunikatsii ta publiczna dyplomatiia YeS [Strategic communications and public diplomacy of the EU]. URL: <https://www.eeas.europa.eu>.
6. European Commission. (n.d.). EU vs Disinfo: Disinformation response program. URL: <https://euvsdisinfo.eu>.
7. European Parliament. (n.d.). Legislative initiatives and communication policy. URL: <https://www.europarl.europa.eu>.

8. Oseredchuk, A. M. (2021). Globalization processes and the participation of the EU. *Ekonomika ta suspilstvo [Economy and Society]*. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2378>.
9. European External Action Service (EEAS). (n.d.). EU diplomatic activities. URL: <https://www.eeas.europa.eu>.
10. European Commission. (n.d.). Digital Single Market: Development perspectives. URL: <https://ec.europa.eu/digital-strategy>.
11. Yakymenko, I. L., & Petrashko, L. P. (2022). Sustainable development strategy: European horizons. Textbook. URL: <https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/project-result-content>.
12. European External Action Service (EEAS). (n.d.). European Neighbourhood Policy. Official EU website. URL: <https://www.eeas.europa.eu>.
13. EU vs Disinfo. (n.d.). EU disinformation response program. URL: <https://euvdisinfo.eu>.